



LA ESQUELLA  
DE LA  
**TORRATXA**

PERIODICH SATIRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya  
*Números atrassats 20 céntims.*

**ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ**

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20  
BARCELONA

**PREU DE SUSCRIPCIÓ**

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas  
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

DESPRÉS DE DINAR



—¿Has quedat tipa?  
—Bastant... (de tú).

Dibuix de O. JUNYENT



# CRÓNICA

## LA VERITAT, AMARGA

Bilbao celebrá sos Jochs Florals casi pels mateixos días en que 'ls celebrava Camprodón, la Meca estiuhenca dels *Perdigots*.

Presidí 'ls Jochs Florals viscabins, un fill ilustre de aquell país, el Sr. Unamuno, sabi catedrátich, y tant ó més que sabi home sincer, que diu lo que pensa, encare que lo que pensi no agradi á tothom. Fanal de gran potencia llumínica y de vidres ben nets y polits ¿quina culpa té ell de que no sigui herms tot lo que ilumina?

La nota culminant del notabilíssim discurs del Unamuno—y aixó es lo que ha horripilat á una escassa minoría dels seus paisans y á la casi totalitat dels nostres catalanistas!—fou l' haver extés l' acta de defunció del llenguatge éuskar com á idioma viu de un poble, á qui, segon ell opina, li vé estret pera facilitarli la missió que de algun temps ensá s' ha emprés aquella rassa tan viril com expansiva.

Aquell llenguatge antiquíssim, qual origen se pert en la nit dels temps, no pot adaptarse á las necessitats y exigencias de la vida moderna: en aquest concepte no poden salvarlo ni 'ls barbarismes que segons en Pompeu Fabra han fet del nostre catalá un dialecte de la llengua castellana, per quant aixís com el catalá y 'l castellá son germans fills de la mateixa soca llatina, l' éuskar y 'l castellá no tenen ni 'l més remot parentiu. De manera que l' Unamuno opina que no servint pera la vida actual, ni essent tampoch susceptible de habilitació pera cumplir els fins de aqueixa vida, lo millor es arreconarlo, conservar-lo piadosament, com se conserva una curiosa joia de Museo. No per aixó—creu ell—perdrá la rassa éuskara las sevas qualitats ingénitas.

Naturalment, als que creuen que la llengua es el principal distintiu de una rassa, l' afirmació del Unamuno 'ls semblará una blasfemia.

Pero si aixó fos, caldría creure en la petrificació y en la immobilitat dels homes y dels pobles, y nosaltres catalans, que tant ens enorgullím de possehir un idioma propi, tindríam que lamentar que no s' haja conservat en molts punts de la regió del Pirineu l' éuskar mateix que allí fou parlat avants que 'l catalá, com ho revelan las arrels dels noms de un gran número de pobles, rius y montanyas de aquell país que avuy es nostre.

¿Per qué si ha de ser lley de progrés que las ayguas dels rius reculin, no han de treballar els catalanistas pel restabliment del éuskar en aquellas comarcas catalanas, y encaminarse aixís de reculada en reculada fins á restablir el llenguatge de nostre pare Adam?

•••

Afortunadament, contra aquestas tendencias regressivas, anyoradissas de lo que fou, protesta la realitat viva, imposant als pobles una lley que 'ls obliga á eliminar tot lo que 'ls destorba, tot lo que 'ls fa nosa, baix pena de anularse.

La llengua éuskara, al revés de la catalana, á penas ha sigut may una llengua literaria. Ab tot y sa remota antigüetat no deixa monuments escrits. Y fou tinguda sempre per tant enrevessada, que en el sigle XVII, un jesuíta, el Pare Larramendi, després de un porfiat estudi lográ sistematisarla en una gramática, que titulá «*Un imposible vencido*».

De manera qu' escriure la gramática éuskara, 's considerava tan imposíble com per impossible tením avuy els problemas de la direcció dels globos,

del moviment continuo y de la quadratura del círcul.

Llenguatge únich del poble ignorant, quan en aquell país no hi havia tants estudis com avuy, no fou may ni tan sols com ho sigué la catalana, la llengua dels furs y de las institucions de dret, escrites en castellá. Son us familiar ha desaparegut de casi todas las poblacions grans, quedant circunscrit als últims recóns de la montanya, de ahont va desterrantla l' invasió creixent del castellá, y no 'l reben tan malament els *caseros* (pagesos) puig la fonética del éuskar, també al revés de la fonética catalana, es molt assimilable á la de la llengua de Castella, ja que no ho siga en absolut ni la séva sintaxis ni 'l seu léxiu.

Tots aquests son fets que pot comprovar qualsevol que recorri aquell país.

Trobaréu per exemple per un camí de Guipúzcoa á un pagés guiant la parella de mansos bous, y 'l saludaréu, dihentli:—Bonas tardes!

—Felices!—vos responderá ab un *ceceo* que donaría cargolaments de tripas á qualsevol dels nostres catalanistas.

En un poble del Vall del Baztán (Alta Navarra fronterissa ab Guipúzcoa) el mestre d' estudi castigava al noy que no ja sols á la classe sino á fora parlés una sola paraula en éuskar, son llenguatge natal. El cástich consistía en colocarli un anell, signe de infamia, y estava condemnat á portarlo fins y á tant que denunciés á qualsevol company culpable de la mateixa falta. Crech qu' en molts altres estudis se fa lo mateix, sense que ningú 'n protesti, tal es el poch amor que senten per son antich llenguatge.

En una de mas excursions á Aránzazu (santuari situat á la falda del Aitzgorri, la montanya més alta de Guipúzcoa) vaig fer nit á una casa hospitalaria com todas las de aquell país, y l' amo, guipuzcoá fins al moll dels ossos, com que fins me tractava de tú, perque en éuskar son desconeguts el tractament de vos y de vosté, 'm deya:

—¿Por qué no hemos de hablar todos los españoles en castellano y así nos entenderíamos?

Los principals mantenedors del éuskar eran, segons vaig tenir ocasió de veure, 'ls capellans de certs poblets, que en ell predicavan l' odi á la llibertat y falornias tals com la de que, enllá del Ebro, tots els habitants eran poch menos que dimonis. Aquella gent ingénua y senzilla prenía aqueixas predicacions com article de fé, y quan venía l' hora no reparava en empunyar las armas contra 'ls *maketos* (espanyols) á las ordres de Carlos Chapa.

Pero ara ni aquest recurs els queda als eterns fomentadors de la guerra civil, desde que ab el servey militar, els minyons de l' Euskalerria tenen ocasió de sortir temporalment de sas montanyas, conéixer á la gent de las demás regions espanyolas y persuadirse de que 'ls capellans que tal els deyan, els enganyanyavan com á xinos.

•••

Tots aquests fets, y altres molts que podria citar, demostran que no es pas l' apego á son antiquíssim llenguatge, sino otras condicions de 'un ordre més práctic y positiu, que tant-de-bó las tinguessim els catalans! lo que més caracteriza á n' aquella rassa.

Aixís protesti tant com vulgui la colla dels bizkaitarras, en moltas cosas somia-truytas com els nostres catalanistas, serán sempre infinitament més els éuskars que donarán la rahó al seu compatrici Unamuno, que 'ls que li negarán, per quant la realitat milita al costat seu ab tot el seu imperi incontrastable.

La rassa éuskara té una gran forsa d' expansió y



está dotada de un poderós esperit colectiu, y si l'antigualla de son vell llenguatge li serveix de destorb, el tirarà á l'aygua sense pensars'hi gota pera poder influhir degudament dintre d'Espanya. No s'hi resigna á vegetar en l'aislament de sas valls y montanyas, entregada als goigs íntims y estérils de una vida patriarcal. Te prou sava pera inocularla en la vella soca de la desventurada Espanya.

Si tal compreguessin els nostres regionalistas y catalanistas s'abstindrían de omplir de insults á un home com l'Unamuno, que ha fet brollar als ulls dels seus compatriotas un raig de llum profitosa. Tant com els nostres catalanistas y regionalistas pretenen aislarse repudiant á la patria espanyola, tendeixen els éuskars, guiats per un admirable bon sentit, acostars'hi, influhint directament en totas las

## LA MERCÉ Y L' ARCALDE



—S'acosta la festa major, senyor Amat. ¿Que no pensan fer res per mí?  
 —Senyora, ho sento moltíssim, pero un empleat de consums ha fugit precisament ab els dotze mil duros que teníam intenció de gastarnos obsequiantla.



## EPISSODI DE VIATJE



—Maquinista!... Maquinista, pari 'l tren que m' ha caygut un guant!

sevas cosas y de un modo especial en las que tenen relació ab el foment de la riquesa pública.

Es tota una política sana y d' expansió que no arriba al alcans dels que guiats per un antipàtich exclusivisme, impropri dels temps moderns, voldrían voltar á Catalunya ab las murallas de la Xina.

Las dos tendencias están perfectament marcadas en els Jochs Florals de Bilbao y en els Jochs Florals de Camprodón; en el discurs del Sr. Unamuno, plé de ciencia y de lluminosa previsió, y en l' invectiva del Doctor Armangué, saturada d' odi insensat y destilant insults y més insults contra 'ls castellans y fins contra 'ls fills de la terra que tenen la sort de no pensar com ell.

P. DEL O.

## VISIÓ

La estrella matinerera, s' esfumina com un borrall de neu pel sol sorpresa y els cims de las montanyas de llencas d' or y nacre s' enribetan, La boira atapahida mandrosament ronseja y munta vers la serra envellutada d' esmeragda y ginesta. Y comensa l' arpeig de l' aucellada; y els galls que baladrejan responen al repich de la campana que en l' hermita glateix esgangallera... Y sotregant pels rechs de l' aspre gorja van pujant á matines quatre vellas qu' entre els plechs de la boira semblan un vol de xups qu' han perdut l' esma.

ORIOLA RIBAS

## NOTAS BARCELONINAS

Com no podía menos de succehir, la resolució presa pels dependents d' adroguerías, ultramarins y

colmados; de plegar cada diumenje á las tres de la tarde ha produhit entre 'l públich sensació enorme.

Y com també era d' esperar, dada la pintoresca varietat de criteris que fins en els assumptos mes clars y senzills sol manifestar la familia humana, mentres una part del consumidors se posa obertament al costat dels fadrins, molts altres discuteixen ab virulencia la seva pretensió y declaran que de tancar els colmados á las tres á destruir l' edifici social no hi ha mes que un pas.

—¿Per qué—diuen aquests,—no han d' estar sempre oberts els establiments de comestibles? ¿Per qué ha de privarse al home del dret de menjar lo que li vingui de gust y á l' hora que millor li acomodi?

—Es que tancant las portas de las tendas—se 'ls respón—no 's priva de menjar á ningú.

—Pero se li priva de comprarlo, que ve á ser lo mateix.

—¿Per qué no 'l compra avans de las tres de la tarde?

—¿Per qué?

La resposta dels impugnadors de la festa es cruel tal vegada, pero hi ha que reconeix que surt del fons de la realitat.

—No 'l compra avans per varias causas. Perque 'ls diners no han arribat á las sevas mans fins á aquella hora; perque se 'n ha olvidat ó no ha tingut temps; perque, en fí, la llibertat es primer que tot y no hi ha cap lley divina ni humana que digui al consumidor: «Comprarás precisament avans de las tres.»

Com ja pot saposarse, els que simpatizan ab l' actitud de la dependencia d' ultramarins recullen guapament la pilota y sense tremolals'hi 'l bras ni errar la punteria la tornan als seus contraris.

—Els fadrins adroguers—diuen—son personas, tan personas com els consumidors, y tenen, lo mateix qu' ells, dret al descans, á la expansió y al esbarjo. ¿Que 'l comprador no cobra fins á l' hora en

## INSPECTOR Y GANADER



—La premsa, que digui lo que vulgui. Lo cert es que van engreixantse'm qu' es un gust.



que cabalment se tancan las botigas? Ho sentím moltíssim, pero la culpa no es dels dependents de *colmado*. ¿Que va tart á comprar perque fins llavors no se 'n recorda? Que menji quás de pansa. ¿Que la llibertat es primer que tot y en us d' aquesta llibertat els consumidors fan lo que 'ls sembla? Cert es; tan cert, que aixó es justament lo que 'ls dependents proclaman: la llibertat per tots... y una mica per cada hù.—

¿Quí té rahó? ¿Quí no 'n té?

Un senyor, qu' en totas las qüestions vol buscarhi 'l dret y 'l revés y moltas vegadas hi troba un *lío* que 'l fá tornar tarumba, considera que 'l problema de la festa dominical es un dels mes complicats y espinosos que s' han plantejat en l' época moderna.

—Perque, aném á veure—diu ell:—suposém que 'ls dependents de droguerías y *colmados* logran la victoria que mereixen y que de cor els desitjo, y 'l diumenje á la tarde, després d' haver tancat la botiga 's llensan al carrer, disposats á gosar de la festa.

¿Ahònt anirán? ¿Al teatro? En efecte: 's dirigeixen al que mes aprop tenen, y 's troban ab que no hi ha funció.

—¿Y aixó?—preguntan ab la sorpresa qu' es natural.

—Els actors, els cantants y las bailarinas s' han confabulat y han dit que 'ls diumenjes no volen fer res, que prou treballan durant tota la senmana.

Els dependents donan mitja volta y s' encaminan al café.

—¿Y aral? ¿La porta tancada? ¿Qué ha passat?

—Res: que 'ls camarers, cansats de treballar sis días seguits, han acordat plegar cada diumenje á las tres de la tarde.

—*Bueno*—pensan els fadrins adroguers—pujarém al tranvía de circunvalació y passarem unas quantas horas donant voltas.

Però després d' un rato d' esperar, observan que 'l tranvía no acaba may de venir.

—¿Qué succeheix? ¿Qu' está interrompuda la línea?

—No, senyors: es que ara els tranvías no van els diumenjes á la tarde. La feyna es molt fatigosa y 'l personal ha demanat á la direcció una mica de descans.

¿Qué farán els dependents d' ultramarins al trobarse d' aquesta manera lligats de mans é impossibilitats de divertir-se?

¿Dirán potser que 'ls actors, els camarers de café, els cotxeros de tranvía no están en lo just? Al contrari, confessarán que tenen rahó, aplaudirán la seva enteresa... y convindrán en que la qüestió del descans dominical té una pila d' aspectes y qu' es impossible resóldrela ab acert sense fer avans un gran acopi de bona voluntat, d' esperit fraternal y de desinterés.—

Aixís parla 'l fulano á qui m' hi referit, y encare que algunas de las sevas reflexions no 'm semblan del tot acertadas, ni jo soch el cridat á combátrelas ni es aquest el lloch més á propòsit per ferho.

Entretant el problema, com tots els que 's relacionan directament ab el públich, continúa apassionant els ánims y promovent no pocas discusions.

## SORPRESA



—Alto, noy, que per aquesta cassa no 's necessita escopeta.

Els uns s' hi formalisan y abogan enérgicament per tal ó qual solució; els altres s' ho prenen á la fresca—qu' es la millor manera de pendres las cosas, dada l' estació en que 'ns trobém—y 's miran els toros desde la barrera, esperant l' aparició del vencedor, sigui qui sigui, pera aplaudirlo y victorejarlo.

Fins hi ha gent que, olvidantse del tronch y agafantse á las brancas, s' entreté en menudencias que no fan més que empètitir la qüestió.

—¿A las tres en punt comensarán á tancar?—em preguntava una senyora, d' aquestas que tots els rabs els prenen per las fullas.

—En punt, cronómetro en má.

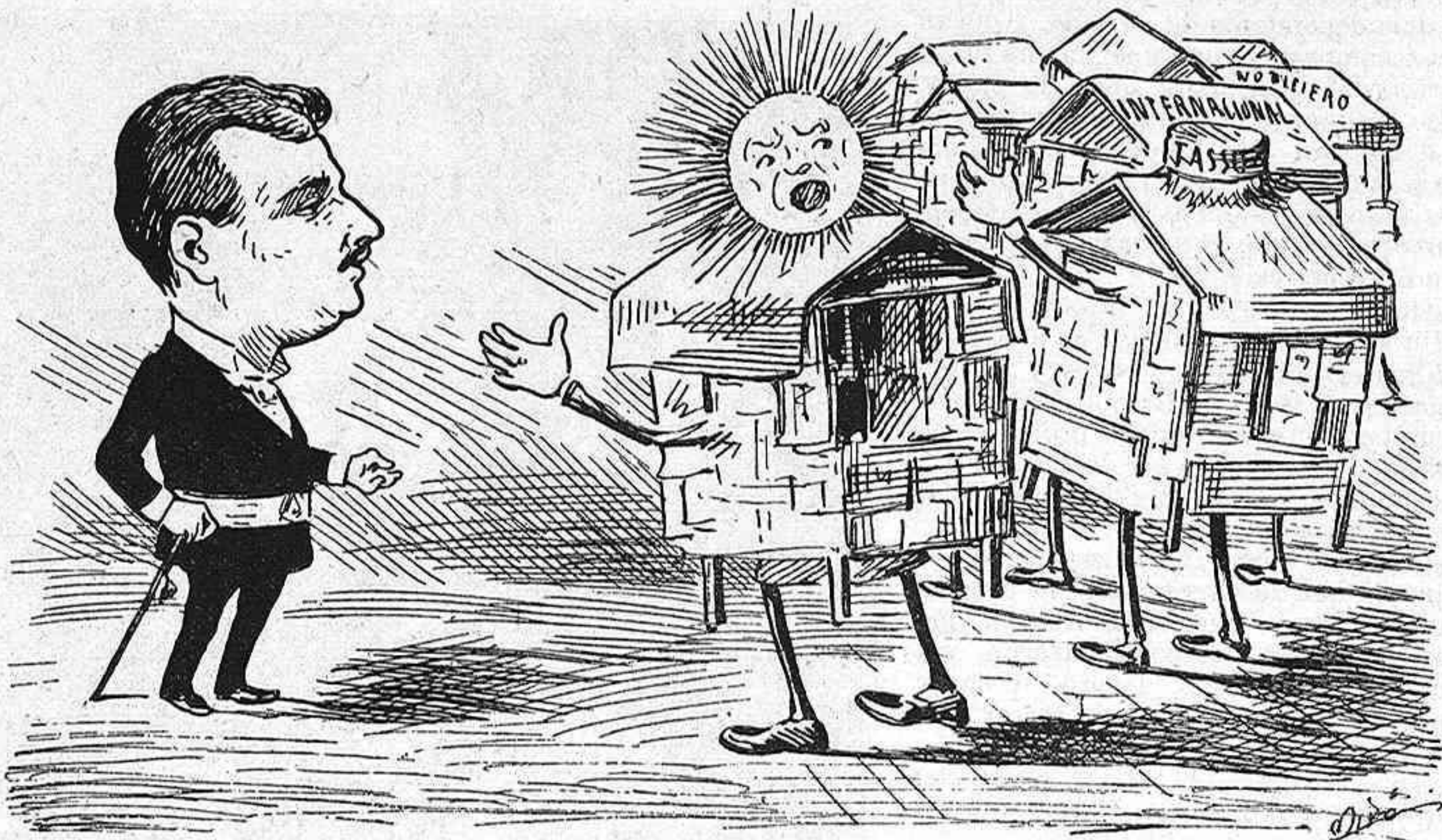
—¿Y si una arriba á la botiga á las tres y un minut?

—Es molt possible que la porta de ferro li caygui á sobre.

—¿Y si una tarde—'m deya un altre—hi ha un



## LAS TAULETAS DE LA RAMBLA



—Senyó arcalde, senyó arcalde,  
¿en qué pensa? ¿Cóm estém?

¿Qué hem de fé ab aquests kioscos?  
¿Quín día 'ls inaugurém?

malalt que demana alguna cosa de menjar que no sigui á casa?

—Llavors se fa fer un paperet pel metje, y molt será que no 's trobi un *colmado* ahont la despatxin.

El que potser s' ho pren millor que ningú es un aficionat al such de la vinya que sol mirarse ab la major indiferencia tot lo que 's refereix al menjar.

—May ho he cregut aixó que diuhen que 'ls comestibles son articles de primera necessitat,—declarava l' altre diumenje en mitj d' un grupo: —en tot cas, serán de segona.

—¿Quíns son els de primera per vos?

—Els *bebestibles*.

—De manera, que 'l tancament dels *colmados*...

—¡Bah!—respongué l' home ab la major formalitat:—lo sensible sería que tanquessin las tabernas.

A. MARCH

## ÍNTIMA

Sobre la rama d' un olm un tendre aucellet cantava, quan juntadas nostras mans, y ficsas nostras miradas; ens juravam estimarnos sota la sombra del arbre. Sentí enveja l' aucellet, al mirar ventura tanta; y enlayrantse cap al Cel, extengué animós sas alas, mentres en xardarós bés... se fonfan, nostras ánimas.

II

Aquell mateix aucellet, sobre la mateixa branca, escoltant mas tristas queixas, ara aprèn tota ta infamia, ton olvit; mon desespero; ta traició; y ma venjansa.

## CULLINT FIGAS



—Tira, dona, no tinguis por.  
¿Per qué vols que l' alsi 'l cap?

Me sembla que ma tristesa al tendre aucell acompanya; perque trist y pensatiu entre mitj dels arbres canta. (Tal volta com jo recorda tots els desdenys d' una ingrata).

CASIMIR B. DE CUTÓ

## PÍNDOLAS ENSUCRADAS

Cada vegada que una comissió ó un individuo del nostre Ajuntament va á Madrid en representació de la ciutat pera gestionar alguna cosa, ja tremolo.

—Aquest viatge—penso jo—'ns costará una pila de quartos, (perque 'ls que 's passejan pagant un altre no acostuman á mirar prim.) y ¿quín resultat ne treurém? El de sempre: molts números en la columna de las promesas, y un zero, un tristíssim zero en la de las realitats.—

Quan las comissions tornan, el fracas may se li exposa al públich. Ben al revés: que 'l ministre ens ha rebut molt bé, que per tot hem trobat las millors disposicions, qu' esperém que en un breu plasso...

Pero passa 'l temps, els plassos' acaban, la paciència fa lo mateix que 'ls plassos y al fi s' adquireix el convenciment de que de lo dit no hi ha res y que á pesar de l' amable rebuda del ministre y de las inmillorables disposicions que per tot s' han trobat, si 's vol tornar á remoure aquells assumptos, no hi ha més remey que tornar á Madrid. La píndola estava molt ben ensucrada; pero disolt el sucre, la realitat ha apares-



cut ab tota la seva amargor.—Vejis, si no, lo que ha passat ab el cacarejat viatge del secretari del municipi, y diguis si porta ó no porta trassas d' acabar en punta com tots els numerosos viatjes que l' han precedit.

La comunicació ó memoria que 'l senyor Gómez del Castillo ha dirigit á la corporació municipal al tornar de la Cort, ens ho dona com qui diu tot fet. La píndola ha sigut ensucrada ab cert salero, pero es imposible acostarla als llabis sense sentir immediatament un punt d' amarch que delata la trampa.

Repasém las gestions que 'l senyor Secretari ha fet á Madrit y examiném el resultat que han obtingut la majoria d' ellas.

Assumpto García Faria: «Que vuelva al Tribunal Contencioso.» O siga, que de moment no se 'ns condemna á pagar al célebre enginyer el grapat de mils duros que 'ns demana, pero se li deixa la porta oberta pera obligarnos á afluixar la mosca á la millor oportunitat.

Projecte d' agregació á Barcelona de Sarriá y Horta: «Que vuelva al Tribunal Contencioso.» Sens dupte á fer companyia al expedient García Faria.

Construcció d' un pont al carrer del Nort, de Sans: «El ministro de Obras públicas ha prometido despachar el asunto á la mayor brevedad.»

*La mayor brevedad*, en boca d' un ministre, ja saben lo que significa. Dos, tres anys: potser quatre, potser deu, potser may.

Encariment de la carn: «El ministro de Agricultura ha ofrecido interponer su influencia cerca de las compañías ferroviarias para mejorar las condiciones del transporte de las reses.»

Com aquell que 's feya un nus al mocador per recordarse de preguntar á un fulano si sabia algú que conequés un remey per curar un bony que la seva sogra tenia á la galta y que ignorava si era fluxió, mal de caixal, floronco ó ganas d' amohinar á la familia.

Rebaixa dels drets aranzelaris: «No es asunto de la incumbencia del ministro, pues para ello necesitase una ley votada por las Cortes.»

*Y colorín colorado*: aquí tenen vostés els maravillosos resultats obtinguts pel senyor Gómez del Castillo en sa última excursió á la capital de «todas las Españas.»

Ni més ni menos que lo que sol succehir á todas las comissions que dirigintse al mateix lloch surten de la Casa de la vila.

El secretari municipal anava á Madrit per resoldre:

Lo del plet García Faria, que no s' ha resolt.

Lo de l' agregació d' Horta y Sarriá á Barcelona, que també queda pendent.

Lo de la construcció d' un pont al carrer del Nort, qu' encare s' ha d' estudiar.

Lo del encariment de la carn, que ja mirarán de recomenarho á las compañías ferrocarrileras.

Y lo de la rebaixa dels aranzels, que no 's pot arreglar perque no es cosa del ministre.

Total, que anava á la Cort á fer una pila de cosas, y en resúm no n' ha fet cap.

¡Hermós viatjel!.. ¿No es cert?

Potser per ferlo va necessitar el Sr. Gómez maleta, mundo, sombrerera, manta... una infinitat d' objectes.

Lo que no va necessitar es alforjas.

MATÍAS BONAFÉ

## LLIBRES

AGENCIA DE MATRIMONIS, *humorada en vers*  
per C. GUMÁ.

Tractantse d' un autor tan popular á Catalunya, de públich tan extens y que tan numerosos éxits porta conseguits, la feyna del crítich resulta molt lleugera. Perque ¿qué podem dir d' ell que 'l lector no sápigja ja de sobra? ¿Quína observació li farém que no li haguém fet cent vegadas? ¿Quín aplauso li tributarém que no sembli la repetició, l' eco dels que 'l seus admiradors no 's cansan de dedicarli?

*Agencia de matrimonis*, l' obreta festiva que acaba de publicar, es una nova demostració de la destresa ab que l' autor maneja la ploma; ploma sucada més que ab tinta ab una solució de pebre y sal, barrejada ab alguna ditada de mel.

¿Assumpto? Un home que vol casarse y no pot; que arriba, per lograrho, al extrém d' establir una agencia de casaments y 's queda igualment per mereixer; que...

Pero, aturemnos; no desflorém l' obra, privant al lector del gust de la sorpresa, qu' es un dels principals atractius de las produccions de 'n C. Gumá. Contentemnos ab copiarne 'l prólech, segurs de que 'l lector ens ho ha de agrahir. Aquí va:

### INTRODUCCIÓ

*Lloch de la escena: Un café.—Personatjes: El protagonista y un conegut seu.*

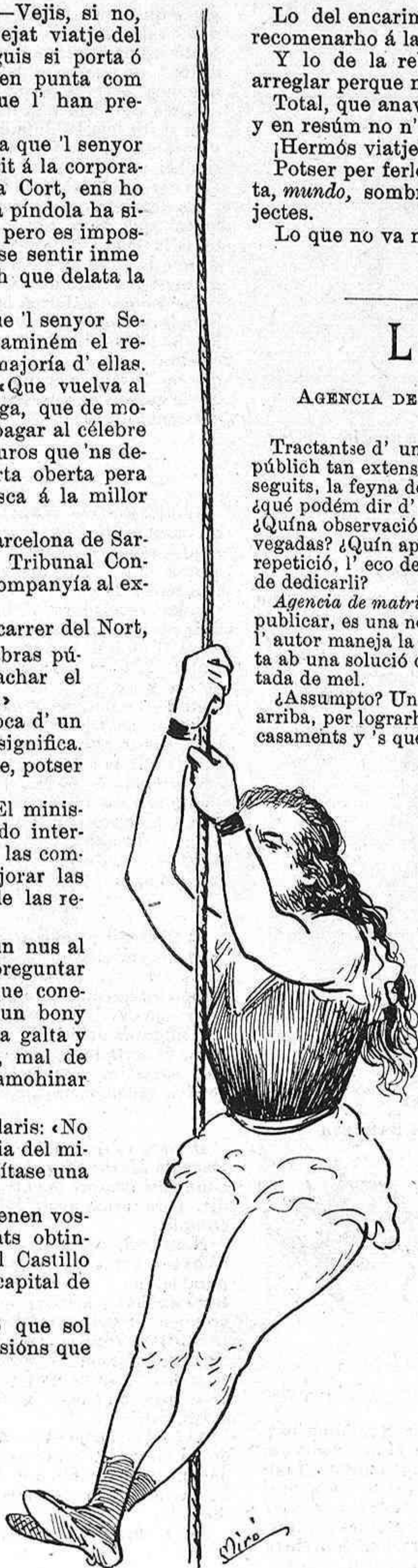
«—Ditxosos ulls... ¿Cóm está?  
—Psé!... Ja ho veu; tatlà-tatlera.  
—Home, ho diu d' una manera que casi 'm farà plorar.  
—¿Tan melancólich em troba?  
—Fúnebre, trágich... no sè...  
Ab franquesa ¿qu' es potsé que 'l nou estat no li proba?  
—¿El nou estat?

—Sí, senyó:  
fa tres mesos ¿no 'm va dí que anava á casarse?

—¡Ay, sí!  
—¿Y no s' ha casat?

—¡Ay, no!  
—Hola!... ¿Es dir que aquella Pepa tan fina y reixinxolada s' ha tornat aygua poll?... Nada, *¡que se sepa!... ¡que se sepa!*  
Explíquim'ho mot per mot, que 'l lance ha de ser bonich: soch un amich, y un amich tè 'l dret de saberho tot.

—¿Per qué?... Lo passat, passat, permetim guardá 'l secret.  
¿A qué aná á remená un fet que casi 'l tinch ja olvidat?  
—Bè!... ¿De modo que vosté quan creu que pot dar-me enveja, m' obra 'l cor y s' hi rabeja sense amagarse de ré; pero quan passa un tribull ó una ilusió se li ensorra,



—En la corda y en la vida,  
mil cops ho he pogut probar,  
el baixar no costa gayre,  
lo difícil es pujar.



llavoras «deixemho corre,  
no 'm parlém y girém full?»  
Senyor meu, aixó no val,  
s' ha de ser més conseqüent.  
¿No 'm va dí 'l comensament?  
Pues m' ha d' explicá 'l final.  
Callant comet un gran erro,  
qual motiu, á fé, no 'l veig.  
Ja que 'm va fé aná al bateig,  
¿per qué no haig d' aná al enterro?  
—Es cert, ¡qué tants embolichs!  
Cor meu, trenca tas cadenas.  
L' únich consol de las penas  
¿no es contarlas als amichs?  
—En efecte: s' ha observat  
que, si un té un gra que li pica,  
com més vegadas ho explica  
més va trobantse aliviat.  
—¿Porta pressa?

—No senyor.  
—¿Tindrà la galantería  
d' escoltá un quart?  
—¡Y hasta un día!  
Descapdelli sense por.  
—¡Ah! ¡Qué 'n rebrá de sorpresas!  
¿Bevém avans?  
—Se suposa.  
—¿Qué pendrá?  
—Qualsevol cosa.  
—¡Noy!... Un parell de cervesas.»

Y aquí comensa la relació de las aventuras que al pobre senyor van succehirli á l' *Agencia de matrimonis*.  
Com á conclusió dirém que la nova producció, impresa ab notable pulcritut, va adornada ab varios dibuixos originals del jove artista R. Miró y Folguera.

J. P.

## AQUARELA

Notas cassadas al vol  
veyent passá una á donzella.  
Un jovenet.—¡Es un sol!  
Un poeta.—¡Es una estrella!  
Un tronera.—¡Aixó es filet!  
Un avaro.—¡La vendría!...  
Un capellá.—¡Un angelet!  
Un músich.—La tocaría...  
Un pagés.—¡Bona per sembra!  
Un de l' Hostia.—¡Hermosa pell!  
Un flamench.—¡Vaya una jembra!  
Un cassador.—¡Quín aucell!  
—Per ella; ab gust tornaría  
als vint anys, fa un vell xaruch.  
Un escéptich.—¿Quí ho diría  
que tot aixó es carn pel cuch?

JOAN BARRETA



### TÍVOLI (CIRCO EQUÈSTRE)

Va debutar dissapte passat la companyia del popular Alegria.

¡Alegria, Alegria! Aixó es lo que vol el públich barceloní. Després d' un ensopiment com el que venfa demostrant d' un temps en aquesta part, rés millor li podían donar pera tréureli la sòn de las orelles, comprobantnos ab aixó, que 'l seu gust per l' art es tot exterior y qu' estima, sobre totas las cosas, la plasticitat primitiva y els perills inútils. El públich barceloní concentra toda la seva ánima davant d' aquest género d' espectacles, entendrintse ab els gossets que tenen més inteligencia que molts personas, entussiasmantse ab la ama-

ssona qu' atravessa set cercols de paper ff; aplaudint el doble salt mortal... quan el que 'l fá no 's mata; celebrant las pallassadas d' un *antonet* que 'l fá per forsa ó d' un *tonto* que ho es de debó; patint d' esperit quan veu que una senyora rossa y abultada passa la maroma y després de ferhi tota mena d' evolucions s' hi adorm com si fós una baldufa damunt d' un plat de porcelana; y encantantse, per ff, ab un trapecio d' aquells que posan ben alts perque al pobre espectador se li enrampin els nervis del clatell de tant mirá enlayre.

La demostració de que parlém va justificarla al plé á vessar que hi va haver el día de la inauguració. Era tanta la gent qu' omplía las cadiras y gradas, que pot dirse que no hi haguera capigut ¿qué ni una agulla? ni un mestre d' estudi, per magre qu' hagués estat!

La *troupe* que forma la companyia de la present temporada es bastant atractiva, no faltanhi rés de lo que s' ha vist altrás vegadas y distingintshi en primer lloch el celebrat Spessardi ab sos notables ossos ensenyats als que no 'ls falta més que 'l parlar, y una numerosa familia de gossets que presenta el professor Ricardo, verdaerament dignes d' esser vistos y aplaudits.

### NOVEDATS

L' últim estreno de la temporada va donarse la senmana passada ab *Una donna*, comedia de Bracco, que té molts reminiscencias d' un género francés qu' ara ja no agrada ni als mateixos francesos.

Además de que 'l llenguatge no 's distingeix per cap qualitat reveladora d' un literat de valúa, la psicologia dels personatjes es feta ab aixamples, arribant en ocasions al punt d' entrar en un ridiculisme ignoscent y estrany. L' obra hauría sigut ab seguretat *reventada* si 'ls actors y en particular la Vitaliani no haguessin fet, com de costúm, els possibles esforços pera salvarla.

Ha succehit ja varias vegadas aixó de que sembla que una obra tingui el dret de passar, perque al final dels actes no 's pot de menos d' aplaudir als artistas que la interpretan. Y es una llástima. S' hauría de demostrar en aquests cassos la opinió per medi d' un compás d' espera que separés els xiulets dedicats al autor y els aplaudiments dirigits als actors; per mes que aquestos també mereixen tunda quan posan en escena esperpentos com, per exemple, *Una donna*.

El distingit primer actor senyor Duse va recitar d' un modo especialíssim el bonich monólech *Lo sciopero dei fabri*, essent molt aplaudit per la manera de caracterisar el tipo interessant del pobre manyá víctima del companyerisme que 'l llessa á la miseria y al crim. Va ser tot una filigrana de detalls y si una petita taca deu consignarse es certa inconsciencia que 's nota en la espressió dels passatjes passionals, resultat sens dupte de la excessiva vehemencia que va posarhi.

Dimars va despedirse la gran Vitaliani ab la hermosa tragedia *Maria Stuarda*, ahont tan profundament ens va comoure sempre la extraordinaria artista, y, segons va dir, pera tornar aviat, lo que celebrarem que tingui en compte.

Nosaltres, per la nostra part, afirmarem que després d' haver gosat tan intensament ab el seu treball incomparable, no l' havém d' olvidar aixís com aixís en una terra ahont els artistas, ó millor dit els cómichs, tots se creuhen ser tan sábis que tenen l' orgull de dir que no necessitan estudiar mes que 'l seu paper pera fer comedia. Precisament, *comedia* es lo que fan; que del art aquest qu' han llensat, prodigantlo á dojo, la Vitaliani y els seus companys, els nostres actors no 'n coneixen ni la existencia.

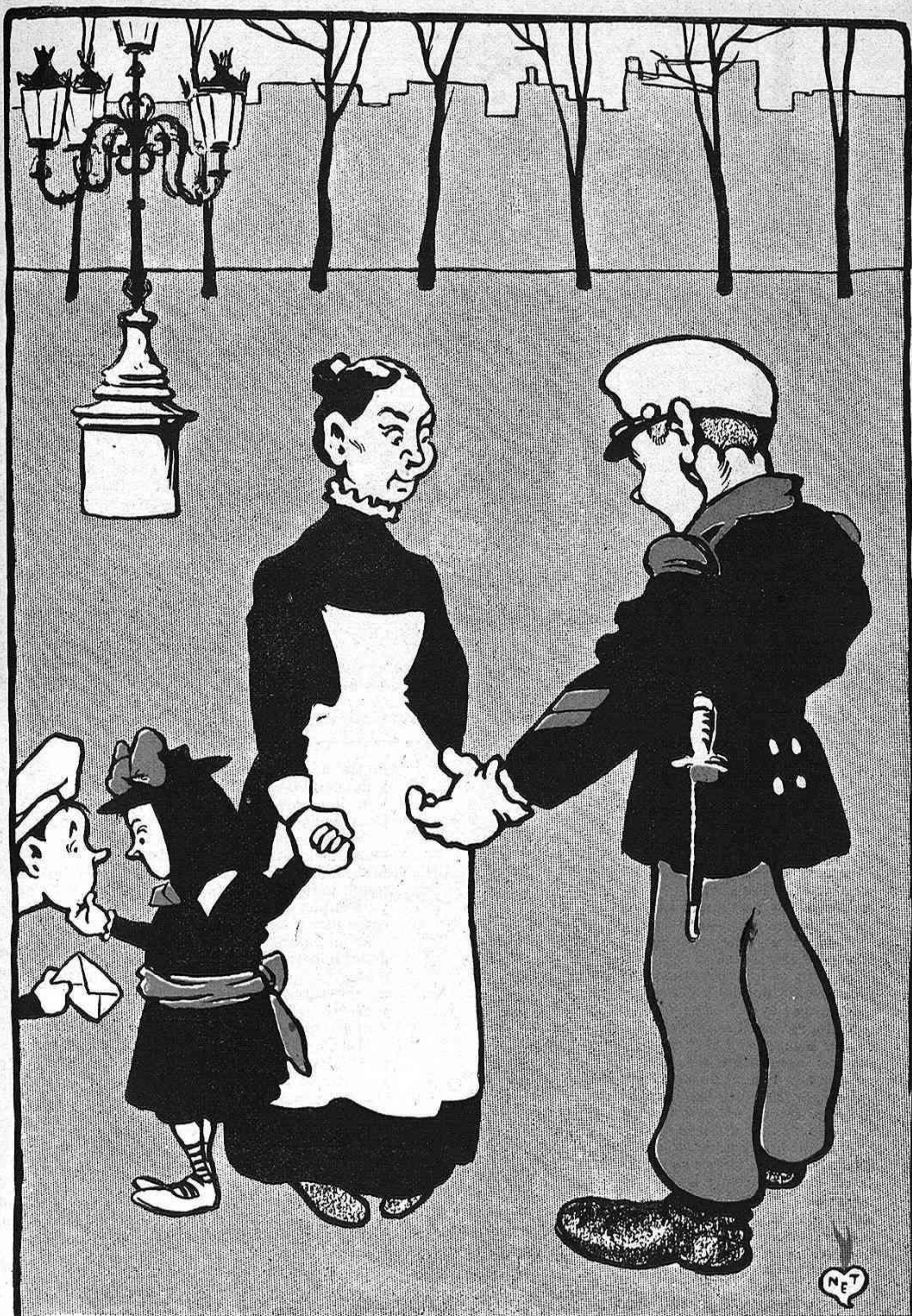
Ah! Al acabament de la funció de despedida y després de fer alsar la tela infinitat de vegadas, uns quants impertinents obligaren á la Vitaliani á que parlés... com si no hagués dit prous cosas y ben ditas durant la representació.

No 'n curarem may. ¡Cursis!

N. N. N.



MARTE Y VENUS



Dibuix de G. CORNET

—Ara no soch mes que cabo según: el día que 'm fassin según cabo, ¡á la parroquia desseguida!



## DE LA TERRA CASTELLANA



«¡Agua, azucarillos y aguardiente!»

## MISSIVA

Amich y president: Seguint las sabias explicacions que 'm va doná vosté, he visitat la próspera comarca del plá dels Panallets.

Sa capital la hermosa Vilafresca m' ha fet un entussiasta aculliment y s' han tirat cohets, piulas y bombas tot en obsequi meu.

La vila es una vila franca, alegre, que respira bondat per tots indrets y te unas noyas frescas y xamesas qu' honran molt al govern.

Per sapigué el qué y com y de quin modo estan l' agricultura y el comers y probá la bondat de sos productes y sapigué las cosas ben del cert estudiantho tot sobre el terreno, hi ocupat tot lo día fent banquets.

Allí m' hi assegurat d' un modo práctic de lo bó que la terra produheix; es de *búten* la carn y las patatas servidas en bistechs, la fruyta es dolsa, fresca y regalada, els vins son excelents, las llebras y perdius de sas montanyas ja 's portan el suquet

y per no falta'hi res fins hi ha tabaco que no vareig probá, y 'm sab molt greu, porque tenía encés ja un rich habano d' aquells tan bons que vosté y jo fumem.

Els dos días qu' hi estat á Vilafresca hi pogut observá, ab gust, que la gent

no treballa ni gota, va mudada, y del dematí al vespre 's divixerte, sent de notar, en sos carrers y plassas, l' afluencia de gent.

A fora de la vila hi ha una fábrica ahont vaig estarhi dos minuts ó tres fent me cárrech exacte dels avensos que l' industria está fent y de la pau armónica que regna entre patrons y obrers.

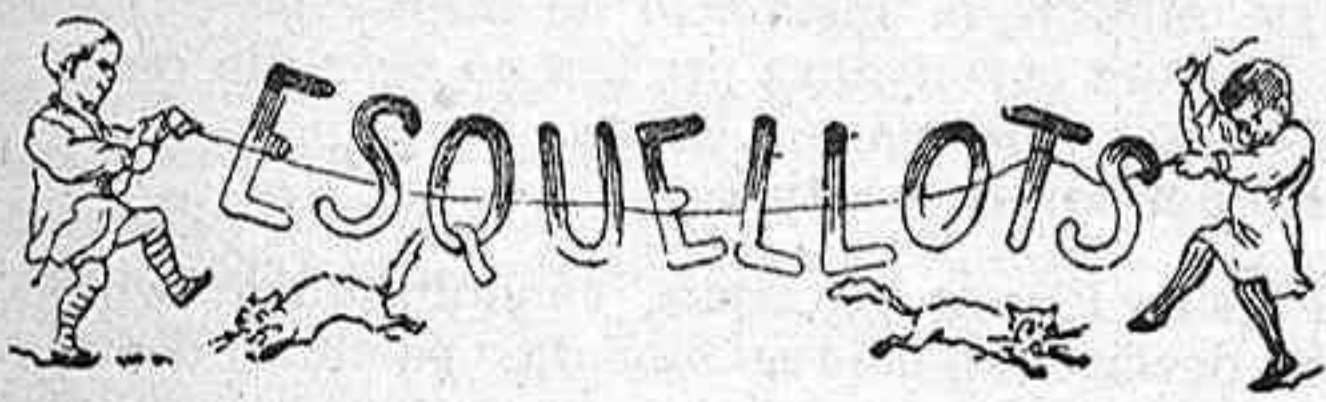
M' hi enterat d' un modo ben exacte de las necessitats del poble aquest y ab gust li dich que 'l poble y la comarca no necessitan res y per xó 'ls hi promés dotze vegadas l' apoyo del govern.

Marxo, donchs, d' eixa vila hospitalaria mes qu' arxi-satisfet y avants de posá punt dech fer notarli que tot ha anat al pèl; que no hi vist ni una fals, ni barretinas, ni perdigots feréstechs, y que 's veu, pel modo que s' han fos qu' eran bolados alló de las cridórias y els xiulets ab que rébrem volían no sé quins elements.

Adeu; á nostre vista de paraula d' aixó ja n' hi farà dos quartos més el seu amich del ánima y ministre sumís. *Vilanovell.*

JEPH DE JESPU





Dintre de poch temps, y per ordres emanadas de la superioritat, el senyor García Faria, ex enginyer del Ajuntament, rebrá un cargament de pessetas, que haurá de pagarli la Pubilla.

Ja cal que 'l día del cobro apuntali 'ls sostres de casa seva: no fos cas que ab el pés dels pistrinchs se li ensorrés com aquella famosa claveguera que baix la seva immediata direcció va construhirse en el carrer del Dormitori de Sant Francesch.

\*\*\*

Vostés preguntarán:

—¿Pero qué ha fet el Sr. García Faria pera que de la nit al matí 'l converteixin poch menos qu' en milionari á expensas de la Pubilla?

¿Qué ha fet? *Enginyarse*, com á bon *enginyer* qu' es.

Obtenir un empleo que va donarli D. Francisco, de derrotxadora memoria; ferse encarregar la confecció de un plan de clavegueras que semblava que havia de ser treball inherent al cárrech que desempenyava; construhirne una que se li va ensorrar, y després quan l' Ajuntament va adonarse de que 'l cárrech era inútil y mes inútil encare l' enginyer que 'l desempenyava, al ser declarat cessant, reclamar el preu de aquell famós plan, embrollat, monstruós, plé de datos innecessaris, que abulta molt y val molt poch, y que, segons els périts ens ha de costar una borratxada, encare que no serveix.

Comptes rodons: tant te vaig donar de sou: tant devengas com autor del plan: la diferencia entre las dos partidas puja de vuitanta á cent mil duros... ¡y paga, bojal!

\*\*\*

Tot aixó s' ha obtingut després de una llarga y enutjosa tramitació, durant la qual l' interessat ha estat molt despert y l' Ajuntament molt adormit... ó si no ho estava 'l feya.

El fet es que s' han deixat passar trámits de la manera mes tonta, que s' han comés negligencias imperdonables, y que per tals motius la pobra Pubilla ja pot cridar ous á vendre.

Un negoci mes com tants y tants se 'n realisan en aquella casa dels enredos.

De totas maneras l' Ajuntament hauria de descontarli l' import de la claveguera del Dormitori de Sant Francesch, que, com hem dit se li va ensorrar, y colocar després una lápida al peu del monument erigit á la memoria de D. Francisco, en acció de gracias á la bona má que va tenir al nombrar al senyor García Faria, enginyer del Ajuntament.

Y aixís tot quedarà saldat.

*Perro flaco...*

Com si l' hisenda municipal no estés ja prou esquilhada, l' altre día á un dels empleats mes inferiors, una especie de mosso, 'va ocrésseli tocar el dos, emportantse'n mes de dotze mil duros.

L' home no va tenir necessitat de violentar res ni de trencar cap pany. Tenia 'ls dotze mil duros á la butxaca, com podia tenirhi dotze céntims; van ferli goig, y segurament degué dirse:— L' ocasió la pintan calva... y las partidas de dotze mil duros també. ¡A pendre l' ayre!

Y sense despedirse de ningú 's retirá modestament pel foro

¿Veritat que dona una hermosa idea de com está montada l' administració municipal de Barcelona 'l

## AL AYRE LLIURE



Flors del camp.



## EL LÍO DE CORREUS



—Si 'ls tarugos segueixen  
com fins aquí  
y de cada cinch cartas  
se 'n perden sis,  
quan hajin d' enviarne una,  
créguinme, á mí,  
no hi posin pas un sello.  
—¿Pues qué?  
—Un civil.

## GACETILLA ILUSTRADA



«Dos niños de pocos años,  
con ademán iracundo,  
se han dado de puñaladas.»

¡Aun hay patria, Veremundo!

fet de que un trist empleat de la més ínfima categoría tingui en poder seu, durant dos ó tres días y sense que ningú n' hi demanés comptes, *picos* de mes de dotze mil duros?

L' Ajuntament se proposa reorganizar la colecció zoológica del Parch, millorant la instalació de las fieras.

De millorar la instalació de las escuelas públicas de primera ensenyansa per ara no se 'n diu res.  
Pero tot vindrá á son temps.  
Primer son las bestias.

Fins en Planas y Casals, consultat degudament, s' ha declarat ab els regionalistas partidari del concert económic.

—¿Quin instrument li fareu tocar al odiat cacich en el vostre concert?—vaig preguntarli á un perdigot.

Y ell me va respondre:—Els ossets.

Veig en un periódich francés, que 'l ministre de la Guerra ha suprimit el guants qu' eran d' us obligatori en las tropas de aquell exércit, constituhint una de las prendas de uniforme.

A veure si aquí á Espanya fem lo mateix.

Perque vaja, que 'ls guants en las mans barrueras de un soldat resultan ben ridículs.

Y després crech qu' es mes higiénich posarse 'ls als peus que á las mans; es á dir es mes propi portar en lloch de guants, mitjons.

Y ara que som á Fransa, no 'ns en moguém.

El ministre de Instrucció pública, que tant sol distingirse per sas fructuosas iniciativas té acordada la creació de set escolas de arquitectura regionals, en las següents ciutats: Marsella, Lyó, Tolosa, Burdeos, Nantes, Lille y Nancy.

De aquesta manera donará vida al art arquitectónich peculiar de las principals regións francesas.

¿Qué més poden desitjar els partidaris del esperit regional de un govern tan centralista com el francés?

Aixís, sense destruir la unitat política del país, troban la deguda satisfacció las aspiracions dels amants de conservar la fesomia y 'l modo de ser de cada poble.

En aquest exemple deurían mirarse no sols els nostres governants, sino també als que posats á exigir, demanan més de lo que 's necessita.

Un párrafo del discurs del Doctor Armengué en els Jochs Florals de Camprodón, segóns versió de la Perdiu:

«En las nacións fortas fins las donas son virils; en els pobles que moren fins els homes son femellas.»

¡Ave María Puríssima!

Aquests catalanistas son terriblement pornográfichs.

En sas expansions patrióticas lo primer que miran es el sexo de las personas, y seguint al peu de la lletra l' estrambótica téssis del Doctor Armengué, no hi haurá mes remey que aparellar á las donas mascles de las nacións fortas ab els homes femellas de las moribundas, ó sino 'l mon s' acabarà.

¡Vaya un carnestoltas!

En vista de la freqüencia ab que son atacats els que no han nascut á Catalunya, pels que creuen que fora de Catalunya no pot haverhi res de bó, un hom s' inclina á preguntar:

—¿Y donchs: que s' ha fet l' *Arxiu de la cortesia*?

¡Pobre Arxiu de la cortesia! Tant descuydat l' han tingut que al últim se l' han menjat las arnas.

Ja no 'n queda sino la pols.

Al últim las autoritats de Oporto han fet lo que devían: posar en llibertat á las dos gallegas que enamoradas l' una de l' altre varen contreure matrimoni.

Hi ha qui suposa que ho han fet en vista de que 'l govern espanyol no solicitava la seva extradició.



Pero es mes probable que 's decidissen á posarlas en llibertat, al enterarse de las teorías del Doctor Armengué, sobre la inversió dels sexes. ¿Quí s' atrevirá á negar que aquellas dugas cónjuges puguin ser fillas, l' una de un poble fort y l' altra de un poble que s' está morint?

Aixís donchs, que siguin felissas.

Ara Donya Tancreda ha interposat recurs contenciós-administratiu contra la real ordre dictada pel qu' era llavors ministre de la Governació, senyor Moret, concedint á Don Tancredo López, com autor de la celebrada sort del pedestal, l' exclussiva pera presentarla en totas las plassas de toros espanyolas.

¡Y después dirán que 'l govern no té feyna!

Ab sols resoldre aqueixa competencia ja no hi haurá dret á exigirli que s' ocupi de la reorganisió dels serveys públichs, ni d' altres assumptos que atanyin á la regeneració del país.

¡Que dimontri! Lo primer es lo primer!

Deya un metje que ha anat á passar l' estiu á fora:

—Me fastidio terriblement. No sé com matá 'l temps.

—Vosté ray!—li deya un fill del país que te molt bona sombra.

—¿Perqué ho diu jo ray?

—Home ¿no acaba de dir que no sab com matá 'l temps? Donchs jo li donaré un medi de un efecte segur. ¿Vol matarlo? Fássili una recepta.

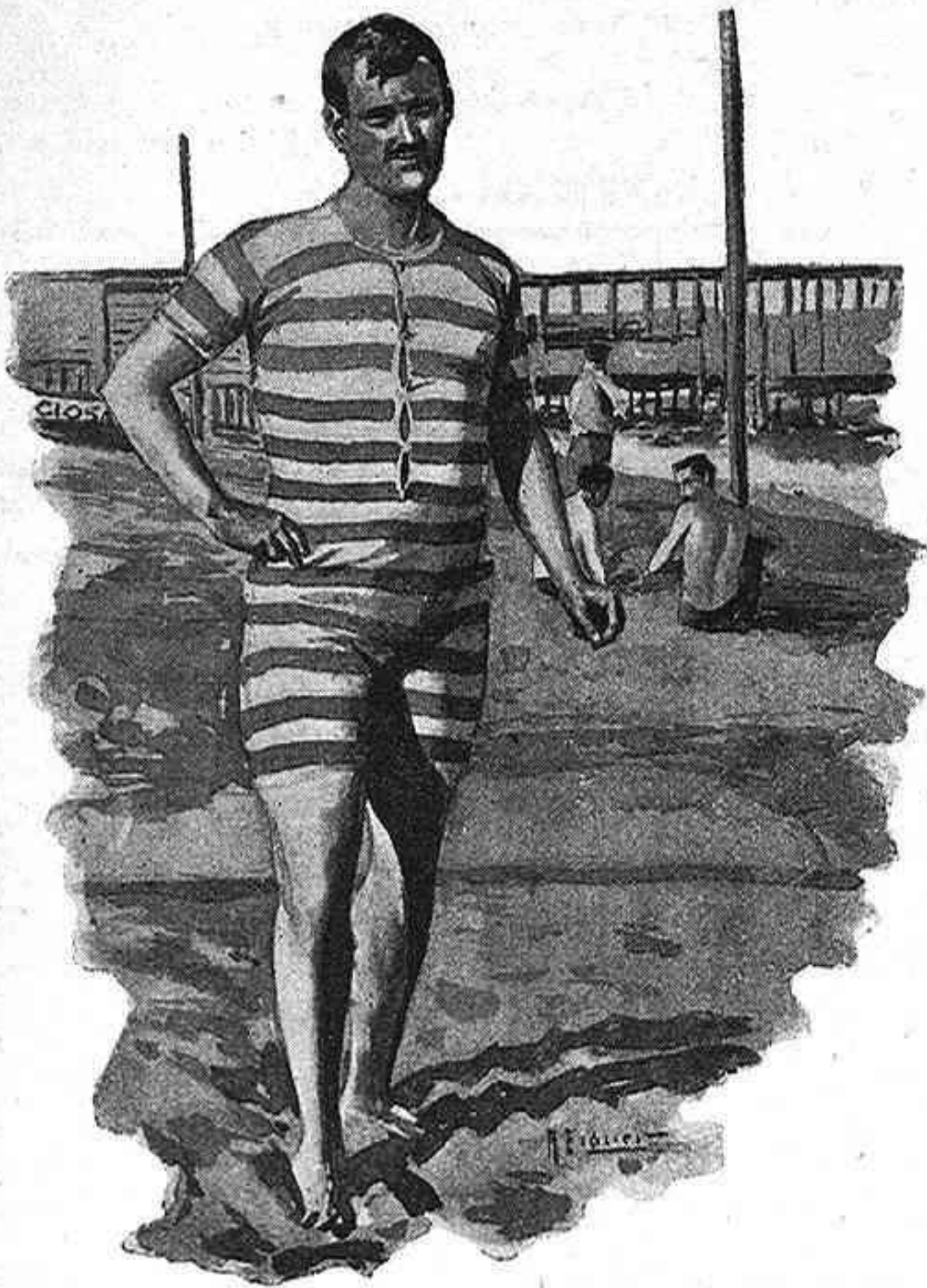
## SOLUCIÓNS

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

1.<sup>a</sup> XARADA 1.<sup>a</sup>—Ca-ma-re-ra.

2.<sup>a</sup> ID. 2.<sup>a</sup>—Ju-li-a-na.

### PROBLEMA



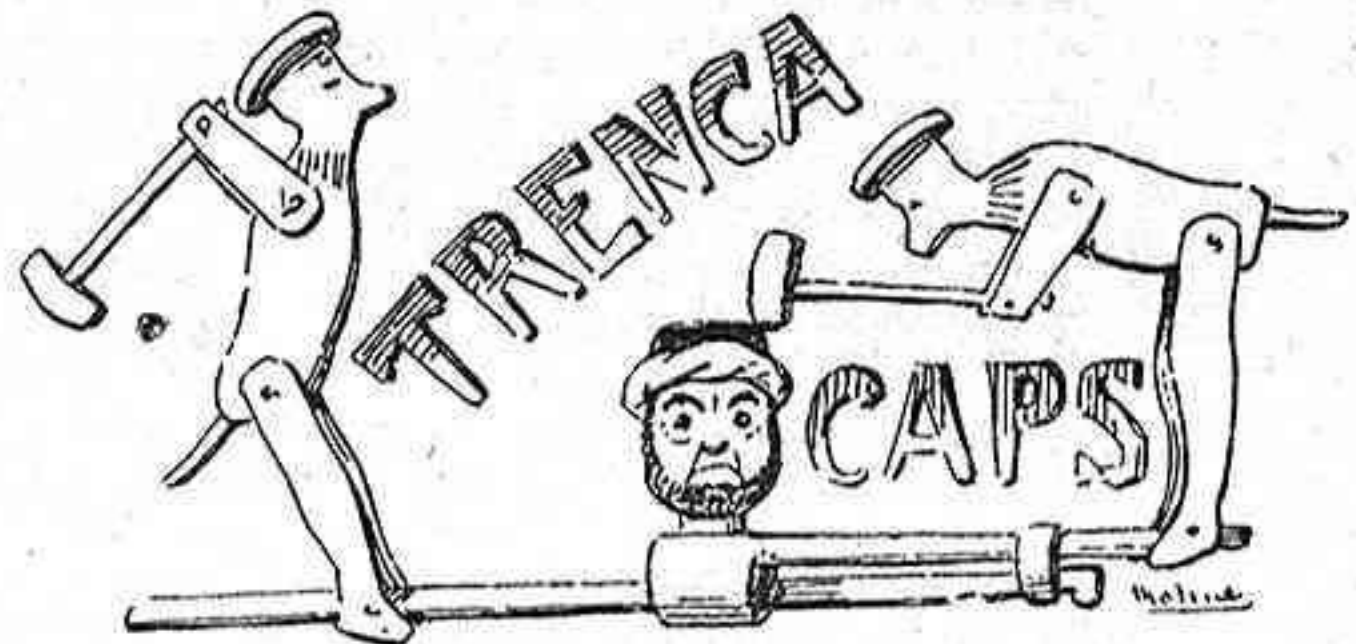
Vestit ab aquest trajo,  
¿quí ho endavinará?  
¿Es un duch de sanch blava  
ó es un fadrí manyá?

## ESPECTACLES PÚBLICHS



¡Tot es hú aixó ó lo que 'ls diaris expliquen del luxó de San Sebastián!

- 3.<sup>a</sup> ANAGRAMA.—Petra—Parte.  
4.<sup>a</sup> ENDAVINALLA.—Un cómic.  
5.<sup>a</sup> TRENCA-CLOSCAS.—La resclosa.  
6.<sup>a</sup> TERS DE SÍLABAS.—MO NI CA  
NI CA SI  
CA SI NO  
7.<sup>a</sup> LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Daniel.  
8.<sup>a</sup> CONVERSA.—Ramón—Adela.  
9.<sup>a</sup> GEROGLÍFICH.—Parentesis.



### XARADAS

I

#### CULLIT AL VOL

—Avuy hi vist un fonógrafo qu' es una cosa divina.  
—¿Que hu alló com un embut que s' hi sent cantar per dintre?  
—Lo mateix; el gramofón es també cosa que encisa.  
—Ay, senyó: en tres joventut tot aixó no 's coneixía.  
—Es que ara adelantém molt.





## «MANOS BLANCAS»

A las donas

Al posar damunt d'aquestes quartillas la cabecera mateixa que 's llegeix cada dijous en *El Liberal* no es que haguem determinat obrir cap crònica femenina, ni que volguem sostenir l'edifici de la emancipació de la dona, ab las columnas de LA ESQUELLA.

No es que volguem tampoch dirigir l'intel·ligència de nostras aixeridas parroquianes per medi de la particularíssima opinió d'una comtesa, tan si aquesta comtesa es del *Castaquí* com del *Castullá*; d'una femella de ploma qu'us tinga al corrent de la evolució de la dona en tots els estats... Units é interessants; qu'us instruheixi respecte á la moderna vida intel·lectual ab citas d'en Bequer com alló de «*mientras haya en el mundo primavera, habrá poesía*» que ja saben tots els municipals; y que us parli, per exemple de 'n Tennyson....., enginyosa manera de provocarla á las sevas llegidoras.

No us aném á parlar aquí de modas. En aixó nosaltres no hi creyém y sempre qu'hem tractat alguna dona hem preferit que fos de las que s'estiman més seguf 'ls bons *modos* que las bonas *modas*. Aixís es que no 'ns propo-sém aconsellarvos respecte al *pschut*, ni al *smart*, ni al *chic*... de las Barraquetas. El nostre feminisme no arriba á la convicció de si per subjectar las mitjas es preferible una *jarretière moirée*, ó si n'hi ha prou ab un cordill d'ampolla de cervesa.

—Ja ho pot dir; no fa molts días que 'm va portar *tres* neboda á veure... alló... com ne diuhen... un *Senyómotorfo*.

—Y ara: potsé encare 'm farà riure voldrá dí un *Cinematógrafo*.

—Just.

—Doncas, ara tindria de veure 'l *Kaleicoscope* que ensenyan á la Granvía y el *Mutoscape-biograph* —¡Ave María Puríssima! ni *hu-tres* tinch per escoltarlo; aixó deu ser *domernista*.

—També 'l *Fonocromoscop* es molt bonich; no se 'n riga.

—Deu me *tres-dos* si ho se dir; sembla un renech de la Xina.

—Després hi ha l' *Ekadsographe* que també de veure *hu* digne y te molta *total* entre las personas distinguidas. Vagi á l' *Animatograph* y vagi també algun día al *Cinema-Bioscop*.

—¡Y ara! á tota aquesta familia que m'ha anomenat, me sembla que 'ls faré pocas visitas.

—¿Y per qué?

—¿Que s'ha cregut que jo vull tornar-me ximple...?

J. STARAMSA

## II

—Dos días que 'm vaig casar ab la *Prima-dugas-tres*, vaig rebre una *prima-versa* de una tía de Sellés; dihent que 'm costaria *prima* no have'm casat ab l' Agnés.

SISKET D. PAILA

No us revelaré aquí cap poetissa mes ó menos inspirada, com aquella Pepeta Coudiná, que 'l millor día s'us desfogui ab aquests versos:

—Mi pecho amante ante (*cacofonía*) mi bien ¡ay! se abre cual cáliz de una flor, y á recibir heróico se dispone el beso de su amor.—

Tampoch discutirém las plantas y flors que deveu tenir en més estima. En tot cas vos diriam que us estime-siu sobre tot las *plantas* del peus y la flor de saúch qu' es la flor y nata de las flors per curá 'ls encostipats.

No us aconsellém que si teniu un rato d'oci vos dediqueu preferentment á la lectura d'aquesta ó aquella obra. Ens posariau, per altra part, en un compromís davant dels autors al recomanarvos *La Perfecta casada* despreciant la *Agencia de matrimonis* ó vice-versa. Del mateix modo 'ns guardarém de dir quin periódich es el que deveu llegir, si el *Pick me up*, ó *La Vida galante*, ó *Lo Teatro Regional*. Sobre tot tenint en compte la vostra predilecció per LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

El nostre objecte al parlar aquí de *manos blancas* vá precisament encaminat á justificar el títul. Recomaném donchs eficasment no sols á las redactoras de la nova secció de *El Liberal* si no á totes las donas, que si volen conservar las mans blan-cas y finas, prénguin bona nota d'aquesta recepta que dóna excelents resultats:

Admetllas amargas. . . . .	— 12 unzas.
Farina d'arrós. . . . .	— 7 »
Id. d'fabas. . . . .	— 3 »
Polvos d'Iris de Florencia. . . . .	— 1 »
Carbonat de potassa polvo. . . . .	— 4 (dragmas).
Alcohol essencial de jasmí. . . . .	— 3 unzas.
Oli essencial de Rodas. . . . .	— 2 gotas.
Oli » de Neroli. . . . .	— 1 gota.

Rentant-se tot sovint ab aquesta aygua, potser no podreu arribar á esser redactoras de «*Manos blancas*» pero cap d'ellas vos guanyará á «*Manos limpias*»... y blancas y finas y bonicas.

## ANAGRAMA

Una *tot* vareig trobar en lo *tot*, de una escaleta, y ahir la vaig regalar á la meva cosineta.

E. ZOLA Y B.

## TRENCA-CLOSCAS

P. TOUS

MANILA

Formar ab aquestas lletras degudamente combinadas lo títul de una pessa catalana y lo apellido de son autor.

## LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6.—Poble catalá.
- 1 4 3 2 4.—Carrer de Barcelona.
- 4 3 2 3.—Carrer de Barcelona.
- 3 4 5.—Mineral.
- 5 4.—Nota musical.
- 4.—Vocal.

M. LLONCH

## GEROGLÍFICH

×  
POLL  
I  
LA LA LA

KK

FREDERICH GÓMEZ

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8.  
Tinta Ch. Lorilleux y C.<sup>a</sup>



Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2



# AGENCIA DE MATRIMONIS

Humorada en vers per C. GUMÀ

AB DIBUIXOS DE R. MIRÓ

Se ven per tot arreu á DOS rals

## Obras del mateix autor

	Ptas.		Ptas.
<b>Fruyta del temps.</b> —Colecció de poesias formant quatre tomets titolats: <i>Fruyta amarga</i> , <i>Fruyta verda</i> , <i>Fruyta agre-dolsa</i> y <i>Fruyta madura</i> : segona edició, ilustrada. Cada tomet 0'50 de pesseta, tots junts. . . . .	2	<b>La primera nit.</b> —( <i>Impresions de un nuvi</i> ). 4. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50
<b>L' amor, lo matrimoni y 'l divorci</b> , 4. <sup>a</sup> edició, ilust. <sup>a</sup>	0'50	<b>Lo día que 'm vaig casar.</b> —( <i>Impresions de una nuvia</i> ). 2. <sup>a</sup> edició ilustrada. . . . .	0'50
<b>Del bressol al cementiri.</b> —6. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>Ensenyansa superior.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. . . . .	1
<b>Buscant la felicitat.</b> —3. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>Drapets al sol.</b> —Escándol humorístich ilustrat, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Petóns y pessichs.</b> —3. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>Quinze días á la lluna.</b> —Gatada en vers, ilustrada. . . . .	0'50
<b>Barcelona en camisa.</b> —4. <sup>a</sup> edició, ab dibuixos. . . . .	0'50	<b>Ni la teva ni la meva.</b> —Comedia en 3 actes y en vers. . . . .	2
<b>Lo deù del sigle.</b> —2. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>Un viatge de nuvis.</b> —Humorada en vers, ilustrada.—2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Home ó dona?</b> —3. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>¿Quina dona vol vosté?</b> —Humorada en vers, ilustrada.—2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>La dona nua</b> ( <i>Moralment!</i> )—3. <sup>a</sup> edició, ab dibuixos. . . . .	0'50	<b>Lo primer día.</b> —Juguet cómic líric, en un acte y en vers. . . . .	1
<b>Tipos y topes</b> ( <i>Colecció de retratos</i> ).—2. <sup>a</sup> edició, ilust. <sup>a</sup>	0'50	<b>Art de festejar.</b> —Catecisme amorós, en vers, ilustrat per M. Moliné, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Guerra al cólera!</b> <i>Instruccions per combátrel.</i> —2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'25	<b>Guía del Conquistador.</b> —2. <sup>a</sup> part del <i>Art de festejar</i> , ilustrat per M. Moliné. . . . .	0'50
<b>Cla y catalá.</b> <i>Llissóns de gramática parda.</i> —2. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>¿Colón ó Carnestoltas?</b> —Ensarronada cómica municipal, ilustració de M. Moliné. . . . .	0'50
<b>Don Quijote de Valcarca.</b> —Viatje extraordinari. . . . .	0'50	<b>¡Abaix lo existent!</b> —Disbarat cómic en un acte, en vers. . . . .	1
<b>¡Ecce-Homo!</b> <i>Monólech en un acte y en vers.</i> —6. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50	<b>Lo Marqués de Carquinyoli.</b> —Juguet cómic en un acte. . . . .	1
<b>Mil y un pensaments.</b> —Colecció de máximas y sentencias.—Un tomo de unas 100 páginas. . . . .	1	<b>Una aventura de amor.</b> —Ilustrada per M. Moliné. . . . .	0'50
<b>Lo Rosari de l' Aurora.</b> —Album humorístich, ab caricaturas, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50	<b>Pelegrins á Roma.</b> —Viatje bufo trágich en vers, ilustrat, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Filomena.</b> —Viatje de recreo al interior d' una dona.—2. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50	<b>¿Per qué no 's casan los homes?</b> —Humorada en vers, ilustrada, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Lo cólera y la miseria</b> , y una carta al Dr. Ferrán. . . . .	0'50	<b>¿Per qué no 's casan las donas?</b> —Humorada en vers, ilustrada, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Sobre las donas.</b> —Polémica entre <i>C. Gumà</i> y <i>Fantástich</i> . . . . .	0'50	<b>Jesús María Joseph!</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. . . . .	1
<b>Gos y gat.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers.—2. <sup>a</sup> edició. . . . .	1	<b>La salsa del amor.</b> —2. <sup>a</sup> edició, ilustrada. . . . .	0'50
<b>Vuyts y nous.</b> —Ab lo <i>retrato</i> del autor. . . . .	0'50	<b>Lo mon per un forat.</b> —Humorada en vers, ilustrada. . . . .	0'50
<b>Un cap-mas.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. . . . .	1	<b>¿Cóm se pesca un marit?</b> —Humorada en vers, ilust. <sup>a</sup>	0'50
<b>20 minuts de bròma.</b> —Un tomet que conté dos monólechs representables, titolats: <i>¡Tres micos!</i> y <i>Un cessant</i> . 2. <sup>a</sup> edició ilustrada. . . . .	0'50	<b>De la Rambla á la manigua.</b> —Aventuras d' un reservista, ilustradas, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Lo pot de la confitura.</b> —Colecció de poesias. . . . .	0'50	<b>Blanchs y negres, ó la qüestió de Cuba</b> , ilustrada. . . . .	0'50
<b>La Exposició Universal.</b> —Humorada agre-dolsa, en vers, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50	<b>Un casament á proba.</b> —Humorada en vers, ilustrada, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Cura de cristiá.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. (En col·laboració). . . . .	1	<b>La senyora de tothom.</b> —Humorada en vers, 2. <sup>a</sup> edició. . . . .	0'50
<b>Guía cómica de la Exposició Universal.</b> —Un tomo de unas 100 páginas, ab un plano y varios dibuixos. . . . .	1	<b>Lo llibre de las cent veritats.</b> —Edició ilustrada. . . . .	0'50
<b>L' amor es cego.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. . . . .	1	<b>El peccat de Eva.</b> —Humorada en vers, ilustrada. . . . .	0'50
<b>Cansóns de la flamarada.</b> —Un tomo de 128 páginas. . . . .	1	<b>Agencia de Matrimonis.</b> —Humorada en vers, ilust. <sup>a</sup>	0'50
<b>Una casa de dispesas.</b> —Juguet cómic en un acte y en vers. . . . .	1		

### OBRA NUEVA

# El Proletariado Militante

POR ANSELMO LORENZO

Un tomo en 8.º, Pesetas 3.

**LAS CARRERAS**  
CIENTÍFICAS, LITERARIAS Y ARTÍSTICAS  
DE **ESPAÑA**

ESTUDIOS, GASTOS Y PORVENIR QUE OFRECEN  
POR

**MARCELINO OCA**

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50.

## LA SEGUNDA ENSEÑANZA

Real decreto de 17 de Agosto de 1901

*Profesorado de los Institutos.*—*Magisterio de 1.ª enseñanza.*—*Grado de bachiller.*—*Escuelas nocturnas.*—*Agricultura.*—*Industria.*—*Comercio.*—*Bellas Artes*

POR **M. OCA**

Precio: Ptas. 0'50.

**NOTA.**—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuó ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet además un ral pera certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.



## EL PRIMER RAHÍM



—¿Quí pica?